

ת"פ 46687/12/18 - מדינת ישראל נגד אריאל אלמלח

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 46687-12-18 מדינת ישראל נ' אלמלח

בפני
בעניין: כבוד השופטת ג'ויה סקפה שפירא
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אריאל אלמלח

הנאשם

ב"כ המאשימה: עו"ד אילן אקוקה

ב"כ הנאשם: עו"ד עמית בר

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן שכולל שבעה אישומים, בריבוי עבירות קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, מספר עבירות הוצאת שיק ללא כיסוי, עבירת גניבה, גניבה בידי מורשה, ניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וניסיון גניבה. בנוסף הורשע הנאשם בארבע עבירות מרמה, עורמה או תחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה.

במהלך התקופה הרלוונטית לכתב האישום, הנאשם הונה אנשים שונים במטרה לקבל מידיהם סכומי כסף במרמה, אשר שימשו לצרכיו האישיים. הנאשם הציג בפני המתלוננים מצגי שווא שונים ומגוונים ביחס לחייו האישיים, ביסס עם המתלוננים מערכת יחסים של אמון, על בסיס מצגי שווא נוספים ובהמשך קיבל באמצעות מצגי השווא סכומי כסף בסך כולל של מאות אלפי שקלים. פרטי העבירות תוארו בהרחבה בהכרעת הדין המשלימה מיום 29.3.20, והם יתוארו להלן בתמצית.

2. בחודש יולי 2018 הכיר הנאשם את המתלוננת, אישה הסובלת מנכות, ברשת החברתית facebook ובין השניים נוצרו קשרי ידידות. הנאשם הציג בפני המתלוננת מצגי שווא שונים, הבטיח להשכיר לה דירה השייכת לאביו, טען בפניה בכזב כי הוא זקוק בדחיפות לסכום כסף בשל הליך משפטי המתנהל נגדו ובהמשך לצורך הוצאות הלוויה והשבעה של אביו. בהמשך הציג מצג כוזב בדבר מצבו הרפואי הקשה, וכדי לחזק את אמונה של המתלוננת בו, הפגין כלפיה גילויי חיבה שונים והפעיל עליה לחצים רגשיים. בעקבות מצגי השווא, המתלוננת העבירה לנאשם מפעם לפעם, על פי בקשותיו, סכומי כסף שונים שבין מאות לעשרות אלפי שקלים בכל פעם, במזומן או באמצעות

שליח ששלח הנאשם כדי לאסוף את הכספים. כן העבירה המתלוננת לנאשם המחאות בסכומים שונים ואף מסרה לידיו את כרטיס האשראי שלה לצורך צרכיו היומיומיים. המתלוננת אף מכרה את רכבה שהותאם לצרכיה, תכשיטים שהיו ברשותה וכן לוותה כסף מקרובי משפחה וממקורות בנקאיים על מנת להעבירם לידי הנאשם. סך הכול העבירה המתלוננת לנאשם כ- 142,500 ₪ במזומן מתוך חשבון הבנק שלה, וכן העבירה לו המחאות המשוכות מחשבונה בסכום כולל של כ- 85,550 ₪. בנוסף, במהלך התקופה הנאשם עשה שימוש בכרטיס האשראי של המתלוננת בסכום כולל של 42,670 ₪.

בשל כך הורשע הנאשם בריבוי עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, בסכום כולל של 300,000 ₪ לפחות, אשר יוחסו לו באישום הראשון.

3. על פי עובדות האישום השני, בחודש פברואר 2017 פנה הנאשם אל בעל מסעדה בירושלים, הציג עצמו בכזב כמנהל תרומות בעמותה, ביקש לרכוש ממנו מזון, שטען בכזב כי הוא נחוץ לו עבור אירוע צדקה שהוא מארגן. בנוסף, ביקש הנאשם מהמתלונן הלוואה לצורך רכישת עוגות ופרחים לאירוע והבטיח להשיבה ולשלם על המזון לאחר האירוע, בידעו כי אין בכוונתו לעשות כן. בעקבות מצגי השווא והבטחות הכזב העביר המתלונן לנאשם את המזון המבוקש וסכום כסף שאינו ידוע. השווי הכולל של המזון והכסף שמסר המתלונן לנאשם הוא 3,000 ₪ לפחות. כעבור זמן מה מסר הנאשם למתלונן שתי המחאות על סך 1,700 ₪ ו- 5,600 ₪, שנטל מבת זוגו ללא רשותה, ומסר אותן למתלונן בידעו כי מדובר בהמחאות ללא כיסוי שלא יכובדו. המתלונן אמנם ניסה לפרוע את ההמחאות, אך הן לא כובדו. המתלונן פנה אל הנאשם בבקשה שיפרע את חובותיו, אך הנאשם דחה אותו בתירוצי כזב שונים שנועדו להפיס את דעתו של המתלונן כי בכוונת הנאשם להשיב לו את הכסף.

בשל כך הורשע הנאשם בעבירות קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, גניבה והוצאת שיק ללא כיסוי שיוחסו לו באישום השני.

4. מתוך עובדות האישום השלישי עולה, כי הנאשם טען בפני המתלונן שאותו הכיר משיעורי תורה משותפים, כי הוא חייב 68,000 ₪ לנותן שירותי מטבע (להלן: "נש"מ"), וכי הוא נרדף בשל החוב. הנאשם טען בפני המתלונן בכזב, כי הוא צפוי לקבל את סכום האמור מחוץ לארץ, אך הגעתו מתעכבת, וביקש מהמתלונן כסף. הנאשם הפנה את המתלונן לאחרים שסיפרו למתלונן סיפורי כזב על טוב ליבו של הנאשם ועל עזרתו לזולת. על בסיס מצגי שווא אלה הסכים המתלונן לסייע לנאשם, שילם לנש"מ סך של 30,000 ₪, ביקש מבעל הנש"מ לתת לנאשם ארכה להשבת יתרת הסכום ואף חתם על ערבות להחזרת יתרת החוב של הנאשם. בהמשך, בשתי הזדמנויות ביקש הנאשם מהמתלונן הלוואות עבור עסקיו בסך כולל של 20,000 ₪ וטען לפניו בכזב, כי ישיב את הכספים במהרה, מבלי שהתכוון לעשות כן. כדי לחזק את מצג השווא ואת אמונו של המתלונן, העביר הנאשם למתלונן עופות וביצים כתרומה לנזקקים, וכן מסר לו המחאה על סך 19,000 ₪ בידעו כי מדובר בהמחאה ללא כיסוי שלא תכובד. הנאשם לא פרע את חובו, ועל פי בקשתו ועל יסוד טענות כזב שטען בפני המתלונן, שילם המתלונן את יתרת החוב של הנאשם לנש"מ. כשפנה המתלונן אל הנאשם בבקשה לקבל את כספו בחזרה, הנאשם התחמק בטענות כזב בדבר מצבו הרפואי, מצבה הרפואי של אשתו ועוד.

לאחר זמן מה שב הנאשם ופנה אל המתלונן וטען בפניו בכזב כי הוא זקוק למימון לניתוח דחוף. בעקבות כך העביר המתלונן לנאשם סך של 40,000 ₪. לאחר זמן מה המתלונן פנה אל הנאשם בבקשה לקבל בחזרה את כספו ואף

הודיע כי בכוונתו לפנות לערכאות. כדי להפיס את דעתו של המתלון ולמנוע ממנו לעשות כן, מסר הנאשם למתלון מספר המחאות המשוכות מחשבונה של אשתו ומחשבונות בנק נוספים, בסכום כולל של מעל 200,000 ₪, בידוע כי מדובר בהמחאות ללא כיסוי שלא תכבדנה.

בשל מעשים אלה הורשע הנאשם בקבלת סך של כ-130,000 ₪ במרמה בנסיבות מחמירות ובמספר עבירות של הוצאת שיק ללא כיסוי שיוחסו לו באישום השלישי.

5. על פי המתואר באישום הרביעי, בחודש יוני 2015 פנה שכנו של הנאשם אל הנאשם והציע לו שתותקן מעלית בבניין. הנאשם והמתלון חתמו על חוזה שבו הסכימו לחלוק בעלויות הקמת המעלית, ועל רקע טענותיו הכוזבות של הנאשם כי מבין בתחום ומכיר קבלן שיכול לבצע את העבודה בזול, הוסכם כי הנאשם יהיה אחראי על הקמת המעלית ואילו המתלון יהיה אחראי על קבלת הסכמת יתר הדיירים בבניין. בחודש יולי 2015 ביקש הנאשם מהמתלון סכום של 83,500 ₪ כמקדמה למימון הקמת המעלית, בידוע כי אין בכוונתו לפעול בעניין. על בסיס מצגי השווא העביר המתלון לנאשם סכום של 83,500 ₪ בשתי המחאות שאותן פדה הנאשם ושלשל את הכספים לכיסו לצרכיו האישיים. כשראה המתלון שהנאשם לא מקדם את בניית המעלית ביקש לבטל את ההסכם ולקבל את כספו בחזרה. כדי להפיס את דעת המתלון הנאשם מסר לו המחאה על סך 83,500 ₪ בידוע כי מדובר בהמחאה ללא כיסוי, שלא תכובד. בהמשך החזיר הנאשם למתלון סך של 10,000 ₪ במזומן.

בשל כך הורשע הנאשם בעבירות קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות והוצאת שיק ללא כיסוי שיוחסו לו באישום הרביעי.

6. על פי המתואר באישום החמישי, בחודש מרץ 2015 פנה הנאשם לדודיה של אשתו דאז, והציע להם לרכוש דירה בעיר לוד, וכן הציע כי יהיה אחראי על רכישת הדירה, שיפוצה והשכרתה, כי המתלונים יקבלו כ-4,000 ₪ בכל חודש מרווחי השכרת הדירה והנאשם יקבל 45,000 ₪ עבור חלקו בעסקה. הנאשם והמתלונים חתמו על חוזה ברוח זו. ביום 23.3.15 חתם הדוד על חוזה לרכישת דירה תמורת סכום של 325,000 ₪. עד ליום 12.5.15 מסרו המתלונים לנאשם סכום של 337,500 ₪, שכ-292,500 ₪ מתוכם נועדו לצורך העברתם למוכרת הדירה והיתרה עבור חלקו בעסקה. בפועל, הנאשם לא העביר את הסכומים האמורים למוכרת אלא נטלם לכיסו מבלי לספר על כך למתלונים. משלא שולמה למוכרת מלוא תמורת הדירה כפי שנקבע בחוזה, היא הודיעה לנאשם על ביטול העסקה. על אף האמור, הנאשם המשיך לשמר בפני המתלונים מצג שווה לפיו העסקה יצאה אל הפועל. בחודשים שחלפו טען הנאשם בפני המתלונים בכזב כי הוא משפץ את הדירה וכן טען בפניהם בכזב כי ערכה עלה ל-500,000 ₪ בעקבות השיפוץ. הנאשם הציע למתלונים למכור לו את הדירה ועל יסוד מצגי השווא השונים הם הסכימו למכור לו אותה תמורת 450,000 ₪. הנאשם מסר למתלונים שתי המחאות על סך כולל של 450,000 ₪ בידוע כי מדובר בהמחאות ללא כיסוי שלא תכובדנה. בהמשך, לאחר הפעלת לחץ מצד המתלונים על הנאשם, השיב הנאשם למתלונים סך של 56,000 ₪.

בשל כך הורשע הנאשם בעבירות גניבה בידי מורשה וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות שיוחסו לו באישום החמישי.

7. במהלך שנת 2015 נוצר קשר זוגי בין הנאשם למתלוננת באישום השישי. בתחילת שנת 2016 ביקשה המתלוננת מהנאשם הלוואה על סך 25,000 ₪ וציינה כי תוכל להשיבה באמצעות 20 המחאות חודשיות על סך 1,000 ₪ כל

אחת. הנאשם הסכים להלוות למתלוננת את הסכום, הגם שידע שאין בידו סכום כזה, ובתמורה, ועל בסיס טענות כזב לפיהן מעוניין לגבות ממנה סכום חודשי נמוך מ- 1,000 ₪ כדי להיטיב עמה, שכנע את המתלוננת למסור לו 20 המחאות ריקות שלה. את זאת עשה הנאשם בידועו כי בכוונתו לקבל מהמתלוננת במרמה סכום גדול מ- 1,000 ₪ בחודש. המתלוננת הסכימה לבקשתו. הנאשם קיבל לידי את ההמחאות ומילא בהן סכומים שבין 5,000 ₪ ל- 21,700 ₪ כל אחת, ובסך הכל 122,700 ש"ח, ומסר אותם לאנשים שונים ללא הסכמתה של המתלוננת. כשהדבר נודע למתלוננת לאחר שקיבלה פניה מהבנק, טען לפניה הנאשם בכזב, כי הוא מעוניין להפגיע אותה על מנת שלא תיאלץ להחזיר לו את סכום ההלוואה, וזאת כדי להפיס את דעתה.

בשל מעשים אלה הורשע הנאשם בעבירות ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות וניסיון גניבה שיוחסו לו באישום השישי.

8. באישום השביעי הנאשם הורשע בארבע עבירות מרמה, עורמה או תחבולה לפי פקודת מס הכנסה, בשל כך שבין השנים 2015-2018 הייתה לו הכנסה ממעשי המרמה והגניבה שביצע כמתואר בששת האישומים הראשונים בסכום כולל של 788,000 ₪, והוא פעל בכספי המרמה והגניבה אותם קיבל במזומן והשתמש בהם לצרכיו הפרטיים, מבלי שדיווח לרשות המיסים על הכנסות אלה או כי החל לפעול בעיסוקו העברייני, או בכל עיסוק אחר.

9. הצדדים הציגו הסדר דיוני, שלפיו הנאשם הודה בכל עובדות כתב האישום המתוקן שהוגש בעניינו, וכן הודה בביצוע העבירות שיוחסו לו בששת האישומים הראשונים. אשר לאישום השביעי, הנאשם טען טענה משפטית שנדחתה, והורשע במיוחס לו באישום זה על בסיס הודאתו בעובדותיו. לא נערך בין הצדדים הסדר לעניין העונש.

10. בעניינו של הנאשם הוגשו מספר תסקירי שירות מבחן, ושמיעת הטיעונים לעונש נדחתה כדי לעקוב אחר התקדמותו של הנאשם בתכנית שיקום.

מהתסקירים עולה כי הנאשם בן 43, נשוי בשנית ואב לחמישה ילדים, שלושה מהם מנישואיו הראשונים. הנאשם מתגורר עם אשתו, ילדיו מנישואים קודמים, ילדיהם המשותפים של בני הזוג ושלושת ילדיה של אשתו מנישואים קודמים, עובד במחסן נעליים ומשמש כמדריך בהוסטל לטיפול בהתמכרויות.

הנאשם הוא הבכור במשפחה בה זוג הורים וארבעה ילדים. בשנות ילדותו למד במוסדות החינוך החרדי, והתמודד עם נסיבות חיים קשות, שמטעמי צנעת הפרט לא יפורטו במסגרת זו. בגיל 17 התמסר ללימודי התורה, נחשב לתלמיד חכם ואף רכש תעודת טוען רבני. במקביל עבד הנאשם במספר מוסדות חינוך בתפקידי ניהול שונים. כחלק מתפקידיו נהג לטוס לחו"ל ולגייס כספים עבור עמותות. במהלך עבודה זו נחשף לשקרים ומניפולציות שהופעלו על מוסדות המדינה ועל אנשים פרטיים לשם השגת כספים. חווית ההצלחה גרמה לו להמשיך בדרכים לא ישרות ובשלב מסוים החל להשתמש בכספי התרומות לצרכיו האישיים ופוט. מאז עבר בין עבודות ולא הצליח לשמור על יציבות תעסוקתית.

נישואיו הראשונים של הנאשם לא עלו יפה, ולאחר הגירושין הוא קיבל משמורת על ילדיו.

הנאשם נישא בשנית לפני שש שנים, יחסיו עם אשתו הנוכחית החלו תוך ניסיון לרמות אותה, אך במהלך מערכת היחסים התפתחה הזוגיות ונולדו להם שני ילדים. בת הזוג תיארה כי במהלך הנישואין עם הנאשם חוותה פגיעה אישית וכלכלית

קשה, שכללה איבוד מקור פרנסתה ופגיעה בחסכוניותה, אך לאחר שהנאשם נעצר והחל בטיפול, היא בחרה להישאר לצדו.

הנאשם התמכר להימורים לאחר גירושיו, אך תיאר כי עוד לפני כן ניהל אורח התמכרותי למין. לפני כשלוש שנים נעצר לראשונה בגין תיקי המרמה ולאחר חקירה שוחרר למעצר בית בבית הוריו ופנה לקבוצה לעזרה עצמית למהמרים אנונימיים. הוא הצליח לשמור תקופה מסוימת ללא הימורים, אך לאחר שחווה משבר שב להמר. הנאשם נעצר שוב במסגרת התיק הנוכחי, והופנה לחלופת מעצר בקהילת "רטורנו". הנאשם החל טיפול בקהילה בחודש דצמבר 2018 וסיים אותו בהצלחה כעבור כחודש-עשר חודשים. לאחר סיום הקהילה שולב הנאשם, במסגרת המשך הטיפול, בהוסטל, אך לאחר כחודש וחצי הורחק מההוסטל והטיפול בו הופסק בעקבות מעורבותו באירוע חריג שבו ביקש הלוואת כספים ממטופלים ללא אישור המדריך. בקשותיו של הנאשם לשוב למסגרת ההוסטל לאחר שהבין והפנים את הטעות שעשה, נדחו.

במקביל לשילובו בהוסטל שולב הנאשם במסגרת תעסוקתית במחסן לנעליים, והתמיד בה גם לאחר הרחקתו מההוסטל.

בתקופה שלאחר הרחקתו מההוסטל שמר הנאשם על קשר עם שירות המבחן, שולב בקבוצה לעברייני מרמה וכן שולב בקבוצה טיפולית ביחידה להתמכרויות בבית שמש, ובמקביל לכך אף החל עם אשתו בטיפול זוגי. הנאשם ואשתו גילו מחויבות לטיפול הזוגי, והנאשם אף הפגין מסירות ורצינות בטיפולים הקבוצתיים האחרים שבהם השתתף. ההתרשמות היא כי הנאשם הגיע לטיפול מתוך מניע פנימי, אך שגם להליך המשפטי יש חלק במוטיבציה שאותה הוא מפגין. על פי התרשמות המטפלים, הנאשם עבר תהליך מעמיק ובו הצליח להגיע לתובנות לגבי התנהלותו בחייו, לגבי התמכרותו ולגבי הדפוסים המרמתיים שאותם אימץ לעצמו, והוא מביע מוטיבציה גבוהה לערוך שינוי בחייו ומבין נזקקותו להמשך טיפול מעמיק ואינטנסיבי בתחום הפרטני, הזוגי והקבוצתי.

כיום הנאשם "נקי" מהימורים מזה למעלה משנה.

הנאשם קיבל אחריות על מעשי המרמה שביצע ונוקט פעולות על מנת לשנות את התנהלותו. שירות המבחן התרשם כי בחלוף הזמן ובעקבות הטיפול, הוא הצליח להתחבר לפגיעות הקשות שפגע בקורבנותיו, והוא מודע למחירים הרגשיים והכלכליים ששילמו ומסוגל להתמקד בעצמו כפוגע, אך יש לו עבודה נוספת בתחום ועליו להעמיק בבחינת דפוסי ובפגיעה שהסב לקורבנות.

שירות המבחן התרשם כי ברקע לביצוע העבירות עומדים דפוסים רגשיים שאימץ הנאשם מגיל צעיר, התמכרות להימורים והצורך להשיג משאבים מידיים. עוד התרשמו כי הוא בעל קשיים ביכולת ההסתגלות והיציבות שלו, כפי שבאה לידי ביטוי במסגרות תעסוקתיות בחייו ובמערכות היחסים המשפחתיות והזוגיות שלו.

בחלוף הזמן גם אשת הנאשם דיווחה על השינוי שחל בו ונראה כי ביתם מתנהל באופן מיטבי וביציבות, וכי הנאשם פועל למען ילדיה ומנסה לתקן את העוול שגרם להם.

לנוכח האמור לעיל, שירות המבחן המליץ לנקוט בדרך שיקומית ולגזור על הנאשם צו מבחן למשך שנה, שבמהלכה ימשיך בטיפול לפי התוכניות שהותוו לו, ותיבחן התאמתו לתוכנית גישור פוגע- נפגע. בנוסף, לאור היותו של הנאשם המפרנס היחיד במשפחתו וההליך הטיפולי החיובי שאותו עובר, הומלץ להימנע מלגזור עליו

מאסר בפועל, אשר עלול לפגוע בתהליך שיקומו ובמשפחתו והומלץ לגזור עליו, תחת זאת, מאסר בעבודות שירות.

11. המאשימה ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם נפרד לכל אחד מהאישומים כפי שיפורט להלן; ביחס לאישומים הראשון והחמישי, ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם שבין שנתיים לארבע שנות מאסר. ביחס לאישומים השלישי והרביעי ביקשה המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם שבין שנה לשלוש שנות מאסר. ביחס לאישום השני ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם שבין מאסר על תנאי למאסר בעבודות שירות. ביחס לאישום השישי ביקשה המאשימה לקבוע מתחם עונש הולם שבין שנה וחצי לשלוש שנות מאסר, וביחס לעבירות המס שבאישום השביעי ביקשה לקבוע מתחם עונש הולם שבין עשרה חודשים לשנתיים מאסר בפועל לצד ענישה נלווית.

המאשימה ביקשה לגזור על הנאשם עונש כולל של שלוש וחצי שנות מאסר, מאסר מותנה, קנס משמעותי, שיתייחס לגובה ההעלמה בעבירות המס ופיצוי משמעותי שישקף את הנזק שנגרם למתלוננים.

המאשימה הדגישה בטעוניה את הערכים המוגנים השונים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות, את הערמה והתחכום שליוו את ביצוען, את הימשכותן על פני פרק זמן משמעותי כלפי קורבנות שונים, תוך ניצול יחסי אמון או קירבה משפחתית ואת העובדה שהנאשם לא השיב את הכספים שקיבל במרמה. המאשימה טענה כי חומרת המעשים אינה מאפשרת הימנעות מהטלת מאסר בפועל, חרף ההליך השיקומי שעבר הנאשם, מה גם שבעבירות מס, גם שיקום מוצלח אינו מצדיק הימנעות ממאסר בפועל.

לשיטת המאשימה, על העונש לגלם גם שיקולי הרתעה ומשקלו של הליך השיקום צריך לקבל ביטוי בתוך מתחמי העונש ההולם בלבד, ולא בדרך של חריגה מהם.

12. ב"כ הנאשם ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולגזור על הנאשם מאסר בעבודות שירות בלבד. ב"כ הנאשם הדגיש כנימוק מרכזי את שיקומו של הנאשם, הבהיר כי הנאשם פנה לקהילה טיפולית עוד טרם מעצרו, ועל כן שוחרר לקהילה כבר בשלב המעצר, וטען כי במידה ויגזר על הנאשם מאסר בפועל, הדבר יחבל גם בשיקומו שלו וגם בשיקומם של אחרים התלויים בנאשם במסגרת עבודתו במרכז להתמכרויות. בהקשר זה הודגשו גם עברו הנקי של הנאשם והעובדה כי העבירות בוצעו מתוך התמכרות שטופלה.

מטעם ההגנה העידו ארבעה עדי אופי; אשת הנאשם תיארה את הקשיים שחוותה בחיים לצדו של הנאשם כמכור להימורים וגם לאחר ששולב במרכז גמילה, את המצוקות האישיות, המשפחתיות והכלכליות הקשות שעמן היא התמודדה, את החיים החדשים לצדו של הנאשם לאחר שסיים את הטיפול בקהילה ואת התועלת שהם מפיקים מהטיפול הזוגי. בת הזוג תיארה כי הנאשם הפך את כושר השכנוע שלו- הכלי שבאמצעותו פגע באחרים - לכלי המשמש לו כיום כדי לעזור לאחרים, ואת תמיכתה בו בדרך שבה בחר, מתוך הבנה כי רק מי שהיה מכור בעצמו יכול להבין מכורים אחרים ולסייע להם.

יוכי טולדנו, מקימת מרכז גמילה "אחרת בדרך" ואליעזר קושיצקי, עובד סוציאלי בקהילה זו, המכיר את הנאשם עוד מתקופת שהותו של הנאשם בקהילת "רטורנו", תיארו את עבודתו של הנאשם במרכז הגמילה, את מסירותו למקום ולמטופלים, והפליגו בשבחיו כמי שהציל את חייהם של מטופלים במקום.

עד אופי נוסף הוא אחד המטופלים במרכז הגמילה בו משמש הנאשם מדריך, שתיאר כיצד הנאשם תמך בו וליווה אותו בהליך הגמילה ואף סייע לו למצוא מקום עבודה. העד תלה את הצלחתו בהליך הגמילה בעזרה שהושיט לו הנאשם.

כן הוגשו מטעם ההגנה עשרה מכתבי הערכה לנאשם ובהם מכתב ממדריך מטופלים בקהילת "רטורנו", וכן, ממטופלים במרכז גמילה, שבהם תמך הנאשם כמדריך ומבני משפחותיהם וממטופלים שהיו עמיתיו של הנאשם בקהילה, כשהיה הוא עצמו נתון בטיפול.

13. הנאשם בדברו האחרון תיאר כי הוא מתמודד בכל יום עם העבירות שביצע ומבין את חומרתן. הנאשם תיאר את הידרדרותו להימורים ואת התמכרותו, את אורח החיים המרמתי שחי בשל כך, את הטיפול שבו נטל חלק בקהילה ואחר כך במסגרת שירות המבחן. הנאשם הפליג בתיאור המחירים הקשים ששילמו בני משפחתו וקרוביו על התנהגותו, שהובילה אותם לחיי עוני ומחסור מחפירים. הנאשם אמר כי השנה האחרונה הייתה הטובה בחייו, כשמשפחתו אינה נזקקת עוד לסיוע מארגוני צדקה, הוא עובד, מרוויח כסף ביושר, ואף הגדיל את סכום התשלומים החודשיים שהוא משלם במסגרת הליך של פשיטת רגל המתנהל בעניינו. הנאשם תיאר בסיפוק רב את עבודתו באשפוזית והסיוע שמצליח להושיט לאחרים שנמצאים במצב שבו הוא היה עד לא מזמן.

הנאשם ביקש את רחמי בית המשפט וביקש לאפשר לו להמשיך לעזור לאחרים.

14. לאחר שמיעת הטיעונים לעונש הוריתי לממונה על עבודות השירות להגיש חוות דעת בעניינו של הנאשם. חוות הדעת מיום 11.11.20, מלמדת כי הנאשם כשיר לרצות עונש זה.

מתחמי העונש ההולם

15. הנאשם ביצע שורה של עבירות מרמה, אך הגם שאלה דומות באופיין- טענת טענות כזב של הנאשם על עצמו, על נסיבות חייו, מצבו הבריאותי או כישוריו האישיים - הן התפרשו על פני תקופה ארוכה בת כשלוש שנים, ופגעו בקורבנות שונים, שאין ביניהם כל קשר. לפיכך, ועל מנת לבטא את הפגיעה שנפגע כל אחד מהקורבנות, יש לקבוע מתחם עונש הולם נפרד לכל אחד מהאישומים.

16. הערכים המוגנים בכל עבירות המרמה שביצע הנאשם באישומים השונים הם שמירה על הרצון החופשי של אדם, על קניינו של אדם ועל זכותו לכלכל את צעדיו על פי מידע אמיתי. אינטרס נוסף המוגן על ידי העבירות הוא שמירה על קיומו של מהלך עסקים תקין, ומניעת ייקורן של עסקאות עקב עלויות הנוגעות לביורר מהימנותם של לווים.

בחלק מהאירועים הנאשם תחזק את מצגי השווא וטענות המרמה באמצעות המחאות מזויפות. גם העבירה של הוצאת צ'ק ללא כיסוי נועדה להגן על קניינו של אדם, וכן נועדה להגן על מעמדן של המחאות כהילך חוקי.

17. לבד מתחושות ההשפלה, האכזבה ואובדן האמון באדם שגרם הנאשם לקורבנותיו, הוא גרם לכל אחד מהם נזק כספי שבין אלפים בודדים למאות אלפי שקלים, ובסך הכל קיבל הנאשם במרמה מכלל קורבנותיו למעלה מ- 780,000 ₪.

18. עיון בפסיקה מלמד כי בגין עבירות מרמה בהיקפים דומים נגזרו, ככלל, עונשים שכללו רכיב של מאסר בפועל ארוך. ראו למשל רע"פ 9944/16 **ברנס נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 22.1.17); רע"פ 2224/11 **חזיזה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 22.3.11); עפ"ג (מרכז) 57010-05-12 **עובדיה ואח' נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 5.3.13) ופסק הדין בבקשת רשות הערעור עליו ברע"פ 2638/13 **עובדיה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 28.4.13); ת"פ (י-ם) 17794-07-12 **מדינת ישראל נ' לוי** (פורסם בנבו 16.9.13) ופסק הדין בערעור עליו ע"פ 5810/13 **לוי נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 22.12.13); ת"פ (י-ם) 44491-08-15 **מדינת ישראל נ' אוחנה** (פורסם בנבו 19.7.16) ופסק הדין בערעור עליו ע"פ 6818/16 **אוחנה נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו 11.6.17); ת"פ (ת"א) 1495-06-13 **מדינת ישראל נ' רשתי** (פורסם בנבו 1.3.17) והפסיקה הנזכרת שם.

19. משמדובר בעבירות שבוצעו מתוך מניע כלכלי, ישנה חשיבות להטלת רכיב עונשי כספי, קנס- כאשר המרמה היא כלפי קופת המדינה, ופיצוי לקורבנות שנפגעו ממעשיו של הנאשם. רכיבים עונשיים כלכליים, אינם רק בעלי משמעות סמלית, אלא שהם מסייעים להבהיר כי מעשי העבירה אינם כדאיים גם בהיבט הכלכלי.

עם זאת, בקביעת מתחם הקנס ההולם אתחשב, כמצוות המחוקק, גם במצבו הכלכלי של הנאשם, המצוי בתוך הליך של פשיטת רגל.

האירוע נושא האישום הראשון

20. העבירות באישום הראשון תוכננו מראש ובוצעו תוך ניצול ציני ושפל של כמיהתה של נפגעת העבירה לקשר זוגי, כשהנאשם הציג לפניה במשך תקופה ארוכה מצגי שווא מגוונים ויצירתיים, לצד גינוני חיבה והבטחות לעתיד. מתוך כך, הנאשם קיבל מהמתלוננת במרמה, בדרכים שונות, סכומי כסף גדולים בסכום כולל של כ-300,000 ₪, ולא נרתע מלהמשיך ולבקש כספים גם כשמקורם של אלה היה בהלוואות שנטלה עבורו המתלוננת מקרוביה, ואף לא במכירת תכשיטיה או רכב הנכה ששימש אותה.

הנאשם לא השיב למתלוננת את הכספים שקיבל במרמה עד היום, וניתן לשער את תחושת ההשפלה ומפח הנפש הכפול שהיו מנת חלקה של המתלוננת, כשהתברר לה שלא זו בלבד שאין מדובר בזוגיות ובחברות אמיתית, אלא שהיא גם הפסידה מאות אלפי שקלים שנלקחו ממנה במרמה.

21. בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות באישום הראשון ופגיעתן הקשה בערכים המוגנים, מתחם העונש ההולם את האירוע נושא האישום הראשון הוא בין חמישה-עשר חודשים לשלוש שנות מאסר בפועל לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגעת העבירות.

האירוע נושא האישום השני

22. גם העבירות המתוארות באישום השני תוכננו מראש, תוך ניצול ציני של המתלונן, שכל רצונו היה להתפרנס מעמל כפיו ואף היה נכון להלוות לנאשם מעט כסף לשם כך. הנאשם קיבל מהמתלונן במרמה כסף ומזון בסכום של 3,000 ₪ לפחות, אשר לא הוחזרו עד היום.

במסגרת אישום זה פגע הנאשם גם בשמה הטוב של אשתו דאז, בכך שגנב מארנקה שתי המחאות ומסר אותן למתלון בידועו שאין להן כיסוי, וודאי פגע ביחסי האמון המוחלטים שאמורים לשרור בין בני זוג.

23. בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות, סברתי כי הרף התחתון של אישום זה חייב לכלול ענישה מוחשית כלשהי, ואולם לא אחמיר עם הנאשם מעבר לעמדת המאשימה, ועל כן אקבע כבקשתה, כי מתחם העונש ההולם אישום זה הוא בין מאסר מותנה לשישה חודשי מאסר בעבודות שירות, לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה.

האירוע נושא האישום השלישי

24. גם האירוע נושא האישום השלישי תוכנן מראש, והנאשם "צד" את המתלון לאחר שנודע לו על רוחב לבו ועל הסיוע שנוהג להושיט למי שנזקק לכך. ואמנם, גם באירוע זה, לאחר שהנאשם טען טענות כזב בדבר מצבו הכלכלי, האישי, המשפחתי והבריאותי, ואף הפעיל אחרים שסייעו לו בביסוס מצג השווא מול המתלון, העביר לו המתלון במשך חודשיים סכומי כסף שונים בסך כולל של כ- 130,000 ₪ שלא הוחזרו עד היום.

גם במסגרת אירוע זה, כדי להפיס את דעתו של המתלון, העביר לו הנאשם מספר המחאות ללא כיסוי וללא הסכמת בעליהן, ובכך פגע בשמם הטוב של בעלי החשבונות שמהם נמשכו ההמחאות.

25. בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות, מתחום העונש ההולם את האירוע נושא האישום השלישי הוא בין עשרה לשלושים חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה.

האירוע נושא האישום הרביעי

26. באירוע נושא האישום הרביעי ניצל הנאשם את רצונו של שכנו לשפר את איכות החיים בבניין שבו התגוררו. גם כאן, במרמה שתוכננה מראש ובוצעה על ידי הנאשם בעצמו, הציג הנאשם שורה של מצגי שווא בדבר כישוריו המקצועיים וקשריו האישיים, ובדרך זו קיבל מהמתלון סכום גדול של 83,500 ₪, מתוכו החזיר למתלון 10,000 ₪ בלבד.

גם במסגרת אישום זה מסר הנאשם למתלון המחאה ללא כיסוי, שנועדה לתחזק את טענות המרמה, להפיס את דעתו של הנאשם ולדחות את האפשרות שהמרמה תתגלה, ובכך פגע בשמו הטוב של בעל ההמחאה.

27. בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות, מתחם העונש ההולם את האירוע נושא האישום הרביעי הוא בין עשרה לשלושים חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגע העבירה.

האירוע נושא האישום החמישי

28. באירוע זה ניצל הנאשם את האמון שנתנו בו המתלונים בשל הקשר המשפחתי ביניהם, ובמשך חודשים ארוכים

הציג בפניהם מצגי שווא וגרם להם להעביר לו את כספי חסכונותיהם שאותם תכננו להשקיע ברכישת דירה. הנאשם קיבל מהמתלוננים במרמה סכום עתק של 337,500 ₪, שאותם שלשל לכיסו ועשה בהם שימוש לצרכיו הפרטיים. הנאשם אמנם השיב למתלוננים סך של 56,000 ₪, ואולם את עיקר הסכום לא השיב למתלוננים עד היום.

במעשים אלה גרם הנאשם נזק כספי לא רק למתלוננים, דודיה של אשתו, אלא גם למוכרת הדירה שהתקשרה בחוזה שהנאשם מעולם לא התכוון לקיימו, וודאי נגרמו לה הוצאות בשל הניסיונות לגבות את תמורת המכירה, ולאחר מכן- בשל ביטול החוזה.

29. בשים לב לנסיבות ביצוע העבירות, מתחם העונש ההולם את האירוע נושא האישום החמישי הוא בין חמישה-עשר חודשים לשלוש שנות מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגעי העבירה.

העבירות נושא האישום השישי

30. גם באירוע זה ניצל הנאשם בצורה מתוכננת וערמומית את רצונה של המתלוננת בקשר זוגי. הוא ביצע את העבירות לבדו, ובכך שפיזר המחאות של המתלוננת ללא כיסוי גרם לפגיעה בשמה הטוב. הנאשם המשיך וטען טענות כזב שונות בפני המתלוננת על מנת למנוע את גילוי המרמה. הנזק הכלכלי הפוטנציאלי כתוצאה מן המעשים הוא אדיר, ולו היו נפדות ההמחאות היה הנאשם מצליח לקבל לידיו סכום גדול מאד של כ- 120,000 ₪. למרבה המזל, פוטנציאל הנזק הכלכלי לא התממש.

31. בנסיבות אלה מתחם העונש ההולם את האירוע נושא האישום השישי הוא בין שמונה לעשרים וארבעה חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה ופיצוי לנפגעת העבירה.

האירוע נושא האישום השביעי

32. הערכים המוגנים באמצעות עבירות המס הם שמירה על הקופה הציבורית ושוויון בין אזרחים. הנאשם שלשל לכיסו הכנסות במאות אלפי שקלים שלא שולם עליהן מס, בעוד אזרחים אחרים, שומרי חוק, כורעים תחת נטל המס. העלמת כספי מיסים כמוה כשליחת יד לקופה הציבורית, והיא פוגעת, בסופו של יום, בכלל תושבי המדינה.

33. הנאשם העלים מקור הכנסה שלם ומשמעותי ועשה זאת לאורך תקופה ארוכה שהתפרשה על פני ארבע שנות מס. הנאשם לא הסיר את המחדל עד היום, והפגיעה שפגע בקופה הציבורית נותרה בעינה. בהקשר זה יש לומר כי חסרון כיס שאינו מאפשר את הסרת המחדל, אין בו כדי להוות נסיבה מקלה.

34. עבירות מס הן כאלה שקל לבצען וקשה לאכוף אותן, מידת פגיעתן בציבור גבוהה, ועל כן נקבע בהלכה הפסוקה כי יש לבכר בעבירות אלה שיקולי ענישה של גמול והרתעה על פני נסיבות אישיות (ראו למשל רע"פ 1688/14 כץ נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו 9.3.14)). כן נקבע כי ככלל, המדיניות הרצויה היא שלא לאפשר ריצוי מאסר

בעבודות שירות כשמדובר בעבירות פסקאליות (ראו רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל (פורסם בגב 3.11.10)).

35. לנוכח האמור לעיל, ובשים לב להימשכות העבירות, להיקף ההכנסות שלא דווחו ולעובדה שלא הוסר המחדל, מתחם העונש ההולם את העבירות נושא האישום השביעי, הוא בין שישה לשישה-עשר חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה וקנס.

בשים לב לנסיבות אלה וכן למצבו הכלכלי של הנאשם, המצוי בהליך של פשיטת רגל, מתחם הקנס ההולם הוא בין 20,000 ₪ ל- 100,000 ₪.

העונש המתאים לנאשם

36. שקלתי לזכות הנאשם את הודאתו במיוחס לו שחסכה זמן שיפוטי רב. גם כפירתו באישום השביעי לא היתה כפירה בעובדות ובמעשים, אלא מחלוקת משפטית שנוהלה באופן ענייני וממוקד. בהודאתו של הנאשם יש הכרה בפסול שבמעשים ובפגיעה שפגע בקורבנות.

37. עוד שקלתי לקולא את העובדה כי לנאשם אין הרשעות קודמות וכי זו הפעם הראשונה שבה הוא נותן את הדין על מעשיו הפליליים.

38. הנאשם ביצע את העבירות על רקע התמכרותו להימורים. במהלך מעצרו שוחרר הנאשם לקהילה טיפולית לטיפול בהתמכרויות, ונרתם להליך טיפולי משמעותי, שכלל שהות של כמעט שנה בקהילה סגורה, ולאחר מכן טיפול במסגרות פתוחות בהיבטים שונים של חייו- הן בהיבט ההתמכרותי, הן בהיבט של התנהגות מרמית, הן במישור המשפחתי והזוגי. התרשמות גורמי הטיפול היא כי הנאשם עשה כבוד דרך משמעותית, הפנים את הקשיים בדפוסיו ובהתנהגותו, וערך שינוי מהותי בחייו. לא זו בלבד שהנאשם סייע לעצמו לצאת ממעגל ההתמכרות והעבריינות, אלא שהוא נרתם לסייע לאחרים. מתוך דברי ומכתבי העדים לעונש, ומתוך דברי הנאשם עצמו ניכר כי הסיוע שמושיט הנאשם לאחרים מהווה עבורו גורם מחזק ומעצים, המוסיף לתחושת הערך העצמי שלו, ומסייע לו לבסס התנהגות תקינה ומתפקדת במישורי חייו השונים.

נדבר לא פחות חשוב בהליך השיקומי הוא התמדתו של הנאשם במסגרת תעסוקתית, ויש לומר אף- במספר מסגרות תעסוקתיות, המאפשרות לו לפרנס את משפחתו בדרך של עמל כפיים ולא בדרכי מרמה, ואף לשלם חלק מחובותיו, גם אם אט- אט במסגרת צו תשלומים בהליך של פשיטת רגל.

39. הגם שקהילה טיפולית אינה מעצר, השנה שבה שהה הנאשם בקהילה סגורה השפיעה גם על משפחתו, אשר חוותה אותה כמעצר. אשתו של הנאשם נאלצה להתמודד עם גידול ילדיה וגם עם גידול ילדיו של הנאשם, עם פרנסת המשפחה ועם חובות שהותיר אחריו הנאשם בשל מעשי המרמה והגניבה שביצע, ובכך שילמה גם משפחתו של הנאשם את מחיר מעשיו.

40. עניינו של הנאשם אכן מעורר התלבטות, בשל הפער הבלתי ניתן לגישור בין חומרת המעשים, ובהתאם - עוצמתם של שיקולי הגמול וההרתעה, לבין עוצמתם הגבוהה של שיקולי השיקום. מובן כי אלמלא שיקולי השיקום, העונש הראוי לנאשם היה בן מספר שנות מאסר.

ואמנם, סעיף 40ד(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 קובע, כי כאשר מעשי העבירה הם בעלי חומרה יתרה, כפי שאירע במקרה דנן, אין מקום לחרוג לקולא ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. אלא שגם הוראה זו מעניקה, בסופה, לבית המשפט שיקול דעת לבכר את שיקולי השיקום, כאשר מתקיימות נסיבות מיוחדות ויוצאות דופן הגוברות על הצורך לקבוע את העונש בתוך המתחם.

בסופו של יום סברתי, כי בשל עוצמתם הייחודית של שיקולי השיקום, לנוכח קיומו של סיכוי גבוה במיוחד כי הנאשם אמנם השתקם, ולנוכח המחיר הכבד שעשויים לשאת בו, לא רק הנאשם, אלא גם יתר בני משפחתו, אם יישלח למאסר, והחשש הממשי שעונש מאסר יחבל בהישגים המשמעותיים שהשיג הנאשם בהליך השיקום, ישנה הצדקה לחרוג בכל זאת לקולא ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום ולהימנע מלגזור על הנאשם עונש של מאסר בפועל.

41. עם זאת סברתי, כי גם במסגרת זאת, שבה בית המשפט מבכר את שיקולי השיקום על פני יתר שיקולי הענישה, חובה לתת ביטוי מוחשי כלכלי הולם לפגיעה שפגע הנאשם במתלוננים ובקופה הציבורית. רובם המכריע של הכספים שהתקבלו במרמה לא הוחזרו עד היום, ומשעה שסכומים אלה פורטו בכתב האישום והנאשם הודה בקבלתם, יש לפסוק אותם כפיצוי במסגרת ההליך הפלילי, ולחסוך למתלוננים את הטרחה הכרוכה בהגשת תביעה לקבלת הכספים. מדובר, כמובן, בהשבת קרן הכספים שהתקבלו במרמה, ומובן שאין בכך כדי למצות נזקים אחרים, ככל שהיו.

אציין כי גם באישום הראשון וגם באישום החמישי, סכומי הקרן שקיבל הנאשם במרמה עולים על סכום הפיצוי המקסימלי שניתן לפסוק בגין עבירה אחת, כפי שנקבע בסעיף 77(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. עם זאת, באישום הראשון מואשם הנאשם בריבוי עבירות מרמה, ובאישום החמישי מואשם הנאשם גם בעבירת גניבה בידי מורשה וגם בעבירת קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שלא בשל אותן עובדות, ועל כן אין מניעה לפסוק לקורבנות בשני האישומים, פיצוי בגובה הסכומים שהתקבלו במרמה.

כן ישנה הצדקה לגזור על הנאשם קנס, המצוי בתחתית מתחם העונש ההולם, אשר יבטא את הפגיעה הכלכלית בקופה הציבורית.

42. לנוכח האמור לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. צו מבחן למשך שנה מהיום.

הוסברו לנאשם חובתו לשתף פעולה במילוי הצו והאפשרויות העומדות לפני בית המשפט אם לא יעשה כן.

ב. תשעה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות.

השירות. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 10.1.21 בשעה 8:00 במפקדת מחוז דרום של שירות בתי הסוהר.

ג. תשעה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירה מסוג פשע לפי פרק יא' לחוק העונשין התשל"ז-1977.

ד. שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים מהיום, שלא יעבור עבירה מסוג עוון לפי פרק י"א לחוק העונשין התשל"ז-1977 למעט עבירה לפי סעיף 413 לחוק.

ה. פיצוי לנפגעת העבירה באישום הראשון, עדת- תביעה 1 בכתב האישום המתוקן בסך 300,000 ₪.

פיצוי לנפגע העבירה באישום השני, עד- תביעה 3 בכתב האישום המתוקן, בסך 3,000 ₪.

פיצוי לנפגע העבירה באישום השלישי, עד- תביעה 2 בכתב האישום המתוקן, בסך 130,000 ₪.

פיצוי לנפגע העבירה באישום הרביעי בסך 73,500 ₪.

פיצוי לנפגעי העבירה באישום החמישי בסך 281,500 ₪.

פיצוי לנפגעת העבירה באישום השישי בסך 3,000 ₪.

בסך הכל ישלם הנאשם פיצויים לנפגעי העבירות בסך 791,000 ₪. הפיצוי ישולם בעשרים תשלומים חודשיים שווים ורצופים, הראשון עד ליום 1.1.21 והבאים עד ל- 1 בכל חודש עוקב. כל תשלום יחולק באופן יחסי בין נפגעי העבירה.

לא ישולם איזה מהתשלומים במועדו, תעמוד מלוא יתרת הפיצוי לפירעון מיידי.

ו. קנס בסך 20,000 ש"ח או ארבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.9.22.

43. המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

44. המאשימה תעביר פרטיהם של נפגעי העבירות למזכירות בית המשפט בתוך שבעה ימים מהיום.

45. זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ו' כסלו תשפ"א, 22 נובמבר 2020, בנוכחות הצדדים.